

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 26.

Lýsingarprisur fyri petilreglu: 30 øyr. á forsiðuni, 20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst avsláttur í prísinum.

Leygardagin 26. juni 1937.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið verður bilagt á posthúsinum, brævasvarstøðum og skrivstovuni. Telf. 143.

11. árg.

Ikki fyri tubbakk og klæði!

Men hvat so við føði og klæði til konu og børn?

Við undirskoti omaná undirskot steðgar slupp- og snorisfiskiskapurin!

Men hvat so við framhaldi av sjóvinnu okkara?

Hverjar driftir skulu vit dríva?

Hverji skip skulu vit hava - og hvussu skulu vit fáa tey?

Stendur øll broytan og allur framburður so i botni, at Føroyingar ikki kunna liva i Føroyum?

Hvat hava tygum fortjent? spurdu vit ein fiskimann, ið hevði verið á Suðurlandinum.

— 30 kr.! Ikki fyri tubbakk og klæði.

Hvat so við bornunum og konuni heima? spyrja vit. Maðurin var giftur og ognarleysur við skuld uppá húsin.

— Tey hava fingið uppá borg.

Men, leggur hann til, kreditturin verður sjáldandi stongdur ein «sjónnan» dag, so illa sum reiðarin nú sigist at standa í tí. Og eg veit, at hann er longu hestur fyri mongum av mínum starvsfelogum — har hevur eisini verið tann rami svoltur í heiminum.

Ein syrgiligur standur.

Ein standur, ið vil avtøfta Føroyar. Tí uttan pening fyri føði klæði i hesum dyru tíðum er ógjørligt at liva.

Her má nakað gerast — men hvat?

I øllum bløðum, á fundum og manna millum er tað bilðið fram, at sluppiskiskapurin er avloddaður, kann ikki bera seg.

koyrir reiðara sum fiskimenn á húsang.

Auksjónirnar og tey mongu forrættningstrotabúgv yvirbevisá hvørjum manni um sannleikan av hesum.

Vit megu so hava onnur før og aðra drift, ifall livið skal haldast fram hjá fjøldini á hesum klettum.

Viðvíkjandi hesari uppgávu hevur hitt privata iniciativíð meldað pass. Svoltur og neyð og avtøftan av Føroyum steðgast ikki av tí.

Allir menn megu tí vera samdir um at lata vera at líta á, at hitt privata orkar at færa okkara fólk út úr óforinum og samlast um spurningin: hvussu kann

hitt almenna og samgonga av fólkinum sjálvum taka tey tok, ið megu takast,

tí tað er væl eingin, ið er so vónbrotin, at hann hevur givið frá sær alla vón um bjarging.

Eru vit Føroyingar samdir so langt, eru vit beinleiðis í uppgávuni at loysa spurningin um

socialisering av produksjónarmedalunum og

skípanini av einum planøkonomi, ið tekur alt tað økonomiska livið i Føroyum á landi og á sjónum við.

Javnaðarmenn hava í umbúna at fyrileggja tinginum ein út í æsir útarbeiddan plan um eina tilfíka skípan, tí spurningurin um øll broytan og allur framburður

hava sett so í botn, at tað ikki verður livandi i Føroyum, kann sjálvandi ikki verða svaraður við einum troystaleysum ja.

Hava vit stálsettan vilja, hava vit samfelagskenslu, vilja vit byggja okkum fyri útvíklingsins og livsins kappingartreytum, so er havn fyri stavn, so verður livandi i Føroyum.

Redegørelse.

I Samtlige Tórshavns Blade retter Hr. Jens Chr. Johannessen en Kritik mod den Artikel om færøsk Fiskeri, som er fremkommet i »Danish Foreign Office Journals» Maj-Nr. Hr. Johannessens Indlæg, der for det meste drejer sig om rene Detailler, bliver derimod Stutningen omdartet, idet han her paa perfid Maade insinuerer, at Artiklen Forfatter skulde være besjælet af Skadefryd over den færøske Trawlerdrifts ringe Fremgang. »Der gives mange Former for Taktilshed,« skriver han. »Her er et Eksempel paa den mest rendyrkede Art. Efter denne Bemærkning forstaaer jeg bedre, at Forf. har været saa beskedent ikke at signere sin Artikel.«

Jeg kan tænke mig, at en Del baade færøske og danske Læsere efter denne Bemærkning vil spørge, hvem der egentlig har skrevet den omtalte Artikel, og jeg skynder mig derfor at melde mig som Forfatteren. Jeg har udarbejdet den i nøje Samarbejde med Direktør Petersen, Føroya Fiskaexport, og for Statistikkens Vedkommende har Hr. Skarøhamar, der er ansat i samme Firma, ydet mig værdifuld Bistand med at lede Tallene frem. Oversættelsen til Engelsk har jeg intet Ansvar for. Naar Artiklen ikke blev signeret, skyldes det flere Grunde. Afgørende var det, at jeg saa, at tilsvarende Artikler om dansk Fiskeri i tidligere Numre af »Danish Foreign Office Journals» var usignerede. Men iøvrigt er det ikke min Vane, at signere alle de Artikler, jeg skriver.

Da Direktør Petersen engang i Foraaret henvendte sig til mig for at bede mig skrive den omtalte Artikel, var det kun med Betænkelighed, at jeg sagde ja. Jeg var paa det Tidspunkt ret syg; men da jeg forstod, at Sagen var magtpaaliggende, paa-tog jeg mig Arbejdet. Under Forhandlingerne med Hr. Petersen blev det drøftet, om der ikke var andre, der kunde løse Opgaven. Det blev mig ved den Lejlighed bekendt, at en ung Færing i København havde skrevet en Artikel om færøsk Fiskeri til Bladet, som man imidlertid havde anset for mindre egnet til Formaålet. Denne unge Mand var Hr. Jens Chr. Johannessen. Det er saaledes en Kendsgerning, at den fortræffelige Salgs- og Reklamemand selv har haft al mulig Lejlighed til at lægge de glimrende Skribentegenskaber for Dagen,

som han nu efterlyser i min Artikel. Hans Adfærd i denne Sag virker ikke som nogen Reklame for hans Behændighed.

Tórshavn, den 21. Juni 1937.

Jørgen-Frantz Jacobsen.

Katolsk Folkeoplysning og Agitation.

I Anledning af, at Hr. P. v. d. Stok vil uddybeliggøre de Kendsgerninger og Synspunkter, jeg har fremført, vil jeg gerne gøre nogle Bemærkninger.

- 1) De historiske Kendsgerninger, som jeg fremførte i min sidste Artikel om Folkeoplysningens elendige Forfatning i de katolske Lande, staar fast, og det Mørke kan ikke blive Lys uden for et Væsen, som hører til Katteslægten.
- 2) Folkeoplysningen er noget andet og mere omfattende end den katolske Kirkes Præst- og Munkeskoler.
- 3) At den katolske Kirke er Modstander af almindelig Folkeoplysning, er tydeligt allerede deraf, at den spilder sine Kræfter med Undervisning paa Færøerne, hvor vi har den bedste Folkeskole i Verden, medens Millioner i de katolske Lande ikke kender et Bogstav. »Den, der ikke har Omsorg for sine egne, har fornægtet Troen og er værre end en vantro.«
- 4) At jeg trænger til Oplysning, skal jeg være den første til at indrømme; men det kan være, at jeg i al min Uvidenhed kan fremføre ubehagelige Oplysninger.

Hr. P. v. d. Stok siger, at den katolske Kirke overhovedet ikke kender Agitation. Dette maa være en Fejltagelse eller ogsaa en manglende Tilbøjelighed til at holde sig til Sandheden; for Pave Gregorius den Femtende stiftede 1622 Congregatio de propaganda fide — et Regeringsdepartement, som ogsaa kaldes Propagandaen i Rom, og hvis Opgave det særlig har været og stadig er at bekæmpe de evangeliske Kirker.

Endelig hævder Hr. P. v. d. Stok, at Agitation hører hjemme i ikke kristne Kredse; men da nu Propagandaen findes indenfor den katolske Kirke, og da der ingen Forskel er paa Propaganda og

Agitation, saa siger den katolske Præst P. v. d. Stok, at den katolske Kirke hører hjemme i ikke kristne Kredse. Heri vil jeg nødig give Pastoren Ret; men jeg hævder stadig, at den katolske Skole i Thorshavn er et Agitationscentrum.

Pascal.

Verjuministari
Alsing Andersen
verður álopin við bumbu-
spreiðing.

I radio frættist — fall tað í tí fríðaliga Danmørk sum ein bumba — at ein bumba var brostin uttanfyri húsið hjá verjuministara Alsing Andersen.

Stórt hol gjordist í gotuna, og allir rútir í húsinum sorlaðust men annars hendi eingin skaði.

Ministarin var á ferð. Heima var tó konan og børn saman við nokrum vinum. — Hvussu hesin óvardi sprengiknøttur hevur virkað á tey, er einki frætt.

Menn eru ikki heilt greiðir yvir, hvørjir teir eru, ið hava gjørt hetta herverk. Men spórini peika at nazistum. Politiið hevur funnið bumbutíllar hjá trimum av hesum. At tað eru nazistar, rímar eisini væl við teirra hátt at tiggja sær uppá. Eisini nazistanna óði fmóti Alsing Andersens avtøku av loyvinum at hava frívílað skjótfelag vísir á, at her er talan um eitt «støkk fyri síðst» frá nazistunum.

Politiið arbeidir við málinum, sum tað eitur. Men er hitt danska politiið betri at stóla á enn politiið í Týsklandi, tá ið Hitler tók sær maktina við völdum?

„SMØRLÍKA...?
„Ja, ... vitaminir!!!